

2. CATALUNYA

2.1. ACTIVITAT LEGISLATIVA DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

A cura de Joan Vintró

Llei 7/1993, de 30 de setembre, de carreteres (DOGC núm. 1807, d'11 d'octubre de 1993)

Com tots sabem bé, la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el que disposa l'article 9.14 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, té competència exclusiva sobre carreteres i camins els itineraris dels quals transcorrin íntegrament pel territori d'aquesta Comunitat.

D'acord amb això, el Parlament aprovà la Llei 16/1985, d'11 de juliol, d'ordenació de les carreteres de Catalunya, en virtut de la qual, per una part s'adaptava la Llei 51/1974, de 19 de desembre, a les peculiaritats de la xarxa viària catalana, i, per una altra, es configurava el Pla de carreteres de Catalunya com a instrument bàsic de planificació, en el marc de la Llei 23/1983, del 21 de novembre, de política territorial; Pla que fou aprovat pel Govern de la Generalitat mitjançant el Decret 311/1988, de 25 d'octubre, amb la naturalesa de pla territorial sectorial.

Tanmateix, els canvis normatius que s'han produït —tant en la legislació especial com en el marc regulador de l'ordenació territorial— i el desenvolupament de les carreteres com a infraestructures de transport decisives per al creixement sòcio-econòmic del país han dut a la promulgació de la Llei 7/1993, de 20 de setembre, de carreteres de Catalunya, que ara comentem, i que substitueix la Llei 16/1985, d'11 de juliol, abans esmentada.

Aquesta Llei compta amb cinquantes articles, sis disposicions addicionals, cinc de transitòries, una de derogatòria i dues de finals; i determina el traspàs a la Generalitat de les carreteres de les diputacions catalanes; i igualment s'habilita aquella per delegar en els consells comarcals la gestió d'unes vies determinades.

El títol primer, sota la rúbrica de «Disposicions generals», es refereix a l'objecte i àmbit d'aplicació de la Llei, i defineix una sèrie de conceptes tècnics (àrees de serveis, aresta exterior de la calçada, aresta exterior d'explanació, elements funcionals de la carretera i estació de serveis i unitat de subministrament) que facilitaran la interpretació posterior i l'aplicació d'aquesta Llei.

A més, en aquest mateix títol, es porta a terme una classificació de les carreteres segons les seves característiques funcionals (art. 4) i segons les seves característiques tècniques (art. 5). Així, d'acord amb el primer criteri, les carreteres es classifiquen dins de les xarxes següents: xarxa bàsica, comarcal i local; i, d'acord amb el segon criteri, es classifiquen en vies segregades i carreteres convencionals, podent ser, les segregades, autopistes o vies preferents. Concepte, aquest darrer, d'introducció nova i que el conformen les carreteres d'una o més calçades, amb limitació d'accessos a les pro-

pietats confrontades i enllaços a diferent nivell.

Resulta, per tant, que la Llei comentada perfecciona la classificació de les carreteres que contenia la Llei 16/1985, d'11 de juliol, d'ordenació de les carreteres de Catalunya, i regula el Catàleg de carreteres de la Generalitat com a instrument bàsic per disposar d'una relació detallada i actualitzada de les diferents vies que integren la seva xarxa de carreteres.

El títol segon regula la planificació del sistema viari i la coordinació amb el planejament urbanístic.

Seguint el camí traçat per la derogada Llei 16/1985, la nova Llei configura el Pla de carreteres de Catalunya com l'instrument bàsic d'ordenació del sistema de carreteres, en el marc de les directrius de l'ordenació territorial, i estableix el procediment d'aprovació, modificació o revisió de l'esmentat Pla, especificant que, com a mínim, cada cinc anys ha de ser revisat.

D'altra banda, en el capítol II d'aquest títol segon es recull d'una manera detallada la tipologia d'estudis i projectes que s'han de redactar per construir noves carreteres o modificar les existents, i també el seu contingut i el procediment per a la seva tramitació. Resulta d'un gran interès i és digne de lloança que s'exigeixi la redacció d'un estudi d'impacte ambiental, amb l'objecte de vetllar per la integració paisatgística i ecològica de la xarxa viària en el seu entorn.

El títol tercer fa referència al finançament i a l'explotació de les carreteres, i introdueix una nova concepció de les àrees de servei, que ja apareix a la Llei de carreteres de l'Estat de 29 de juliol de 1988 (art. 2.8) com a llocs d'assistència i de gaudi per als usuaris de les vies.

El títol quart és dedicat a establir el règim d'ús i protecció de les carreteres. En aquest sentit, en termes gairebé idèntics als de la Llei estatal, s'estableixen, en

aquelles, tres zones: de domini públic, de servitud i d'afecció. També s'assenyala a tots dos costats de la carretera la línia d'edificació.

Igualment, com fa la legislació estatal, es prohibeix la realització de publicitat, tret en els trams urbans, en una franja de cent metres amidada des de l'aresta exterior de la calçada, i, en qualsevol cas, es prohibeix la publicitat visible des de la zona de domini públic de la carretera. Aquesta prohibició no és generadora de dret a indemnització. També, i en coherència amb la finalitat de garantir més seguretat en la circulació, la disposició transitòria quarta de la Llei que comentem estableix que en el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei ha de ser retirada tota la publicitat, sigui del tipus que sigui, que s'oposi a allò que és previst a l'art. 32 de la Llei 7/1993, de 30 de setembre.

Per les seves característiques especials, igual com fan les lleis de carretera d'Aragó i de la Rioja (Llei 6/1993, de 5 d'abril, i 2/1991 respectivament), la Llei de carreteres de Catalunya regula les travessies i els trams urbans, i concreta el seu règim jurídic.

Per acabar, el títol quart dedica el seu darrer capítol a assenyalar que les limitacions d'usos i activitats imposades per aquesta Llei als propietaris o titulars de drets sobre immobles configuren el contingut ordinari del dret de propietat i no donen lloc a indemnització, complint així amb l'exigència constitucional continguda a l'art. 33.2 de la Constitució de 1978.

Però, igualment, també preveu que l'ocupació per l'Administració de la zona de servitud o de la zona d'afecció, i els danys i perjudicis que es produeixin, són indemnitzables en els termes que determina la legislació general aplicable.

Finalment, el títol cinquè defineix les tècniques per salvaguardar el respecte al

règim jurídic vigent, mitjançant mesures cautelars de paralització i suspensió, i una regulació exhaustiva de les infraccions i sancions. A més, es recull que, amb independència de les sancions que es puguin imposar, hi poden haver també moltes coercitives, que poden ser reiterades, però no d'una quantia superior a 100.000 pessetes cadascuna; i és exigible, també, en qualsevol moment, l'obligació de restituir el medi físic a l'estat

anterior a la comissió de la infracció, i també l'obligació d'indemnitzar els danys i perjudicis ocasionats al domini viari.

Total, que ens trobem davant d'una Llei que conté una regulació completa d'un sector material de gran importància, que té molt present la seva repercussió en el desenvolupament econòmic i social de Catalunya.

Belén Noguera de la Muela

Llei 8/1993, de 30 de setembre, de modificació de la Compilació en matèria de relacions patrimonials entre cònjuges (DOGC núm. 1807, d'11 d'octubre de 1993)

La Llei 8/1993, de 30 de setembre, de modificació de la Compilació en matèria de relacions patrimonials entre cònjuges, implica un intent de reconduir el règim de separació de béns, vigent en el dret català, cap a posicions més semblants al règim de participació en els guanys. En certa mesura, podem afirmar que, amb la nova Llei, la separació de béns nascuda de la inexistència de pacte capitular, que constitueix la regla general en el règim econòmic del matrimoni en dret català, no pot definir-se negativament com a equivalent a la inexistència de règim, ans al contrari constitueix un règim substantiu que genera obligacions específiques entre els cònjuges.

La Llei modifica el títol III del llibre primer de la Compilació en un sentit ampli. De fet, però, gran part d'aquesta modificació té un caràcter més de reordenació de la sistemàtica que no pas d'introducció d'elements nous, la qual cosa no vol dir que aquests no hi siguin. Així, per exemple, es dedica tot un capítol al règim de participació en els guanys, no regulat fins ara a la Compilació, i que ha de permetre integrar harmònicament els preceptes d'aquesta sense haver de fer-ho

mitjançant la tècnica de la supletorietat del Codi civil, el qual regula també aquest règim des de la reforma de 1981.

L'article 49 introdueix en la Compilació la regulació del règim econòmic de participació en els guanys. Fora dels casos en què la Compilació regula els anomenats «règims de comunitat» (capítol XI de la fins suara vigent Compilació de dret civil de Catalunya (CDCC), el règim de participació no té antecedents en el dret català. El règim de participació està clarament diferenciat del règim d'associació a guanys, que regeix com a règim legal supletori del Codi civil. El règim de participació implica la separació de béns i que els guanys es comparteixen no en béns, sinó a través del crèdit de participació.

Els articles 50 i 51 sembla que s'han inspirat, en part, en els articles 1412 i 1416 del Codi civil (CC), el primer, i 1429 CC, el segon. L'article 52 es fonamenta en allò que estableix l'article 1415 CC. Atès, però que aquest es remet al règim d'extinció d'associació a guanys, la Llei estableix les pròpies causes d'extinció. L'article 52 no preveu, malgrat el seu enunciat, tots els casos en què s'ex-

tingeix el règim de participació. Si tenim en compte que aquest règim s'ha de pactar necessàriament en capítols matrimonial (article 49), li són aplicables les normes sobre modificabilitat i revocabilitat establertes a l'article 12 i també les causes d'ineficàcia establertes en l'article 13.

La forma d'enunciar el model de liquidació en el Codi civil és diferent de la que planteja la Llei catalana. El sistema de liquidació que inclou la Llei determina, en primer lloc, el patrimoni final de cada cònjuge, a diferència del Codi civil, que el que determina és el patrimoni inicial. La determinació del patrimoni final en el Codi civil es fa en els articles 1422 a 1426. L'article 57.4 no respon al model del Codi civil, i cal remarcar que pot plantejar problemes el fet que el dret a l'adjudicació conjugal només depengui de l'existència d'un dret a participar en els guanys, amb independència de la quantia d'aquests guanys, ja que això pot comportar, a la pràctica, la inversió del nomenament d'hereu fet pel cònjuge mort, el qual hereu no tindria dret a l'herència, sinó a la seva equivalència dinerària.

Ara bé, malgrat que el règim de participació implica la separació de béns, i que possiblement la seva concepció s'ajusta més a la realitat social que no pas el règim de separació pur, l'opció presa pel legislador és mantenir aquest darrer com a règim legal mentre que el de participació ha de pactar-se en capítols. Això vol dir que difícilment el règim de participació constituirà, a curt i mitjà termini, el règim econòmic propi del dret català. En aquest sentit, cal veure l'informe sobre la vigència de les institucions jurídiques de la Compilació, recollit juntament amb les ponències del *Simposi sobre Dret Civil de Catalunya* organitzat en motiu dels vint-i-cinc anys de la Compilació (Barcelona-Lloret de Mar, 12 de setembre de 1985 - 24 de maig de 1986), on s'asse-

nyala que malgrat l'existència de la institució dels capítols matrimonials «actualment es troba poc utilitzada» i remarca que «el renaixement dels capítols matrimonials ha estat ocasionat per l'atorgament de pactes de separació matrimonial o divorci, o pel canvi de règim econòmic matrimonial en parelles en crisi».

Des de la perspectiva del règim legal vigent, s'introdueixen dos elements nous que matisen el seu caràcter absolut. D'una banda, la nova redacció de l'article 9 de la Compilació en un sentit similar a allò que disposa l'article 1320 del Codi civil, que limita les facultats de disposició dels cònjuges en relació amb el seu patrimoni, en la mesura que l'habitatge habitual necessari per a la vida familiar i els seus mobles d'ús ordinari en formin part, ja que en aquests casos es requerirà el consentiment de l'altre cònjuge o, si escau, l'autorització judicial. La redacció de la norma sembla que vol atorgar-li caràcter de *ius cogens*, ja que és aplicable «qualsevol que sigui el règim matrimonial», és a dir, fins i tot quan el règim s'hagi pactat en capítols. Cal remarcar que l'aprovació de la Llei en aquest punt ha de significar la reintroducció com a dret vigent a Catalunya de l'article 91.1 del Reglament hipotecari, relatiu a l'obligatorietat d'expressar en l'escriptura que inclou actes dispositius sobre un habitatge pertanyent a un sol dels cònjuges la manifestació d'aquest conforme l'habitatge no és l'habitual de la família com a requisit per a la inscripció registral, i també de l'article 144.5 del mateix Reglament, sobre la notificació de la demanda al cònjuge no titular com a requisit del manament d'embarg, els quals articles s'havia interpretat que no eren vigents a Catalunya a partir del Reial decret 2388/1984, de 10 d'octubre, com a conseqüència que la Compilació no contenia cap norma similar a l'article 1320 del Codi civil.

L'altre element, el constitueix la redacció d'un nou article 23 que preveu la compensació econòmica del cònjuge que s'hagi dedicat a la casa o hagi treballat per a l'altre cònjuge sense retribució o amb retribució insuficient. El Codi civil preveu el supòsit d'una forma merament enunciativa en el seu article 1438, i malgrat que indubtablement aquest article del Codi s'ha tingut en compte a l'hora de redactar la Llei, aquest es configura de forma molt més complexa.

El propòsit de la Llei és evident: fer més suaus els efectes del règim de separació de béns quan aquest s'extingeix com a conseqüència d'una crisi del matrimoni, de tal manera que en aquests casos el règim de separació deixa de ser un sistema pur en la seva concepció clàssica, per esdevenir un sistema mixt amb el règim de participació en els guanys, en la mesura que, quan el règim econòmic de separació s'extingeix per separació, divorci o nul·litat del matrimoni, els efectes no són els mateixos que quan el règim s'extingeix com a conseqüència d'un pacte capitular o per defunció d'un dels cònjuges. Cal assenyalar, en aquest sentit, que el Codi civil no determina que la compensació només sigui escaient en algun dels supòsits d'extinció del règim, sinó que el dret a la compensació s'enuncia de forma genèrica sempre que s'extingeixi el règim de separació i es remet al jutge directament perquè en determini la quantia.

De la lectura de l'article 23 es dedueix que l'exigibilitat de la compensació només és possible si es donen les condicions següents:

a) Que el règim econòmic de separació de béns s'extingeixi per separació judicial, per divorci o per nul·litat del matrimoni. La Llei no preveu, per tant, els casos en què el règim econòmic s'extingeix per defunció d'un dels cònjuges o per conveni entre aquests mitjançant l'a-

torgament de capítols matrimonials, és a dir, només quan existeix una crisi matrimonial procedirà la compensació econòmica, sempre que es donin la resta de requisits.

b) Que en el moment que s'extingeixi el règim econòmic existeixi una situació de desigualtat entre el patrimoni dels cònjuges. Cal remarcar que el precepte parla de desigualtat i no de desequilibri, és a dir, que la valoració no s'ha de fer en els termes en què es preveu la liquidació del règim de participació, que valora els guanys que ha rebut cada cònjuge durant el matrimoni, amb exclusió d'aquells béns que integren el patrimoni de cada cònjuge al començament del règim i també dels adquirits durant la seva vigència a títol lucratiu. En el cas de la indemnització prevista a l'article 23, sembla que aquests béns també s'han de tenir en compte per jutjar la situació d'igualtat o de desigualtat entre els patrimonis dels cònjuges.

c) Que un dels cònjuges s'hagi dedicat a la casa o hagi treballat per a l'altre cònjuge sense retribució o amb retribució insuficient.

d) Que la desigualtat econòmica sigui una conseqüència directa d'aquest defecte retributiu. Cal remarcar que l'article 8 CDCC tal com el redacta la Llei estableix, entre d'altres coses, que «es considerarà contribució a les despeses familiars el treball realitzat per qualsevol dels cònjuges en interès de la família per a la casa, o com a col·laboració personal no retribuïda o amb retribució insuficient a la professió o empresa de l'altre cònjuge». Aquesta qüestió, cal tenir-la present a l'hora de determinar la quantia de la compensació, com veurem.

La quantia de la indemnització pot ser acordada lliurement entre les parts. Atès

que aquesta indemnització va indissolublement lligada a l'extinció del règim econòmic del matrimoni, sembla lògic que aquest acord s'ha d'expressar en la liquidació del règim dins del conveni regulador a què es refereixen els articles 81 i 86 CC i de conformitat amb el que estableix l'article 90 del mateix Codi. En els casos, però, en què les parts no arriben a un acord, hi ha dificultats per determinar la quantia de la indemnització. Aquesta determinació, que s'ha de fer judicialment, ha d'atendre la incidència familiar de l'activitat del cònjuge que la reclami, la desigualtat patrimonial produïda i les altres circumstàncies del cas.

Per valorar el treball no retribuït o amb retribució insuficient sembla que hauríem d'atendre al valor de mercat d'aquest treball. Aquest, si més no, és el criteri establert als efectes fiscals per l'article 7 de la Llei 18/1991, de l'impost sobre la renda de les persones físiques («les prestacions de treball personal i les cessions de béns o drets en les diverses modalitats es consideraran retribuïdes pel seu valor normal de mercat, si no es prova el contrari. S'entendrà per valor normal en el mercat la contraprestació que s'acordaria entre subjectes independents.»). Aquesta valoració ens permetria determinar quina ha de ser la indemnització que pugui correspondre: seria l'equivalent a la retribució del treball realitzat, aplicant criteris de mercat i descomptant la part proporcional que s'ha d'entendre que s'ha aportat al matrimoni com a contribució al sosteniment de les despeses familiars, de conformitat amb el que estableix l'article 8 CDCC tal com el redacta la Llei. Això implica que també s'ha de valorar, a l'efecte de determinar el manteniment d'aquesta proporcionalitat, quina ha estat efectivament l'aportació que pel mateix concepte ha fet el cònjuge «enriquit».

En tot cas, la quantia té un límit ob-

jectiu clar, l'equivalent als beneficis que ha obtingut el cònjuge «enriquit» com a conseqüència del treball de l'altre cònjuge, sense que la diferència patrimonial entre ambdós constitueixi cap límit, atès que ens trobem en un règim econòmic de separació de béns. Aquesta conclusió, que em sembla lògica en el sistema, posaria en evidència que no es tracta tant de patrimonis desiguals com de patrimonis desequilibrats en funció dels criteris establerts per al sistema de participació en els guanys. En tot cas, sembla que no pot reclamar-se una indemnització per lucre cessant, ja que s'ha de presumir que els cònjuges, constant matrimoni, han administrat i disposat lliurement dels seus béns.

La Llei estableix que el cònjuge que ha de pagar la indemnització decideix si la satisfà en diners o en béns i en terminis que no excedeixin els tres anys. Això comporta, com a primer problema, que si, com és lògic, la compensació s'ha de fixar en el moment de l'extinció del règim i es paga en béns i no en diners, la valoració dels béns s'ha de referir també al moment en què es fixa la indemnització i que el cònjuge que ha de pagar-la ha de lliurar, conjuntament amb els béns, els fruits que aquests hagin produït. Si es paga en diners, sembla lògic també que s'hagin d'abonar els interessos corresponents. Cal remarcar que la Llei no fa esment a aquesta qüestió.

D'altra banda, cal entendre que el tercer paràgraf de l'article 23 només té sentit quan la compensació és fixada judicialment sense acord de les parts i, per tant, s'haurien d'establir les garanties que permetin assegurar el dret del cònjuge que ha de rebre la compensació, si més no mitjançant la tècnica de l'anotació de la resolució judicial en els registres públics corresponents.

Pere Sol i Ordís

Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807, d'11 d'octubre de 1993; correccions d'errades DOGC núm. 1825, de 24 de novembre de 1993)

D'acord amb el que disposa l'art. 9.5 de l'Estatut d'Autonomia, i una vegada que el Tribunal Constitucional, en la Sentència 17/1991, de 31 de gener, va aclarir els dubtes que s'havien plantejat entorn de la distribució de competències sobre la matèria, el 17 de setembre de 1993 es va aprovar la Llei del patrimoni cultural català. Invertint-se el cicle lògic, aquesta Llei «marc» del patrimoni cultural apareix després de les diverses lleis reguladores dels centres de dipòsit cultural (arxius, museus, biblioteques), per la qual cosa, a diferència de la Llei estatal i de les lleis d'Andalusia, Castella-La Manxa i País Basc, no conté cap regulació específica sobre aquests centres (llevat de la derogació de dos articles de la Llei de museus), encara que alguns preceptes de la Llei els afecten inevitablement.

Si bé, quant a l'esquema bàsic, la Llei segueix la línia d'ordenació de la Llei estatal i de les altres lleis autonòmiques sobre la matèria (classificació dels béns culturals en diversos tipus, establiment d'un règim de protecció per a cada un d'ells, regulació específica de determinats patrimonis, mesures de foment i règim sancionador), aporta novetats d'interès encaminades a ampliar la protecció del patrimoni cultural i a facilitar-ne el coneixement i el gaudi públic. Vegem a continuació quin són els trets més significatius de la Llei.

Cal destacar-ne, primerament, el mateix títol, que, a l'igual que la llei basca, utilitza l'expressió «patrimoni cultural», superant l'estreta visió que considerava que els únics valors que incorporaven els béns culturals eren els «històrics» i «artístics»; la Llei, així, es fa ressò del concepte de «béns culturals» desenvolupat entre la doctrina, especialment italiana, a

partir d'una formulació de Giannini, i que recull les idees de ciències com l'antropologia i la sociologia, cosa que ha justificat que en les legislacions més recents s'hagi produït una ampliació del camp de béns per protegir.

La Llei estableix tres categories de béns culturals: els d'interès nacional, els catalogats i la resta. Dins dels primers, quan es tracta d'immobles, distingeix diverses classes de béns: monument històric, jardí històric, lloc històric, conjunt històric, zona arqueològica, zona d'interès etnològic i zona paleontològica (aquesta darrera constitueix una novetat en el panorama legislatiu de l'Estat).

Les categories anteriors es refereixen als béns materials, perquè la Llei, apartant-se dels criteris tradicionals a l'Estat espanyol i al dret comparat, inclou també els «béns immaterials» (amb les conseqüents dificultats que implica aquesta categoria) regulats en la llei per a la protecció i el foment de la cultura popular i tradicional, a la qual es remet quant al règim jurídic d'aquests béns.

El reconeixement formal de la condició de bé d'interès nacional o de bé catalogat es fa mitjançant una declaració, a la qual s'arriba a través d'un procediment específic, i que comporta l'aplicació del règim de protecció prescrit a la Llei per a cada una de les dues categories. El procediment de declaració dels béns d'interès nacional, regulat amb força detall a la Llei, està sotmès a uns terminis, més breus que a la llei estatal, de la qual es diferencia també perquè el contingut de la declaració és més extens (es recull, per exemple, la possibilitat d'incloure-hi el subsòl, cosa que no es recull a la llei estatal). Pel que fa als béns catalogats, s'introdueix una novetat important respecte

del panorama legislatiu de l'Estat, com és que la competència per a la seva declaració, quan es tracta d'immobles, correspon als ajuntaments, en els municipis de més de cinc mil habitants, i als consells comarcals en els de menys d'aquesta xifra.

El règim de protecció de les diferents categories de béns constitueix l'eix sobre el qual es vertebra la major part del contingut de la Llei. La protecció s'estructura piramidalment, augmentant en grau d'intensitat (en limitar progressivament les facultats del propietari, imposar-li uns deures positius i habilitar més possibilitats d'intervenció de l'Administració) a mesura que es redueix el cercle de béns abastats per les mesures protectores. Així, existeix un nivell mínim de protecció dispensat a tots els béns culturals (deure de conservació, dret de tempteig i retracte, suspensió d'intervencions), un nivell més intens referit als béns d'interès nacional i els catalogats en general (que esten el dret de tempteig i retracte als ajuntaments i consells comarcals, imposa deures específics en l'atorgament d'escriptures públiques, i declara la imprescriptibilitat i inalienabilitat d'aquests béns quan són propietat de la Generalitat o de l'Administració local de Catalunya), i un darrer nivell referit als béns d'interès nacional (habilitació al Departament de Cultura per imposar programes d'actuacions de conservació, i establiment d'un règim d'accés i visita pública dels béns). Així mateix, la Llei distingirà entre un règim de protecció aplicable als béns immobles (més intens i regulat pel que fa als d'interès nacional, relegat a l'ordenament urbanístic pel que fa als catalogats), i un altre d'aplicable als béns mòbles.

Pel que fa a les mesures de foment, les prescripcions de la Llei són escadusseres, atès l'escàs marge per a legislació autonò-

mica en matèria tributària, a part de la qual només es regulen els ajuts de l'Administració de la Generalitat (ordenant-se la confecció d'un programa anual d'inversions i ajuts) i el denominat «u per cent cultural», ja recollit a la legislació estatal.

És més innovadora la legislació de les activitats de difusió del patrimoni cultural, en què, a més de l'inventari del patrimoni cultural, s'ha establert l'obligació de l'Administració de la Generalitat de promoure la realització de reproduccions i còpies dels béns culturals d'interès nacional amb finalitats didàctiques i de promoció turística i s'ha recollit, així mateix, la possibilitat de cedir l'ús dels monuments a institucions públiques o entitats privades per tal que garanteixin la conservació i el manteniment, l'obligació de fomentar l'edició de publicacions d'investigació i divulgació i la inclusió del coneixement del patrimoni cultural en els currículums dels diferents nivells del sistema educatiu.

En un altre ordre, la Llei conté una regulació molt més detallada i acurada que les que l'han precedit en l'àmbit estatal pel que fa al patrimoni arqueològic.

El règim sancionador de la Llei conté una tipificació de les infraccions més extensa que la llei estatal i s'introdueix, també, la possibilitat de donar publicitat a la sanció imposada.

Finalment, la Llei crea el Consell Assessor del Patrimoni Cultural Català, òrgan consultiu «de les administracions públiques», que no s'enquadra, expressament, dins de l'Administració de la Generalitat, encara que sembla l'opció més lògica. Amb tot, presenta una singularitat respecte dels òrgans consultius de l'Administració, l'atribució d'emetre informes i dictàmens per requeriment del Parlament.

Xavier Muro i Bas

Llei 17/1993, de 28 de desembre, de cambres agràries (DOGC núm. 1846, de 14 de gener de 1994)

El Parlament de Catalunya ha aprovat recentment una nova llei sobre cambres agràries que deroga de forma absoluta l'antiga Llei de 23 de juliol de 1985, que ja havia estat modificada per la Llei de 23 d'octubre de 1991.

Aquesta nova Llei ve determinada per l'entrada en vigor del Reial decret 48/1993, de 15 de gener, de traspàs de funcions i per la Llei de l'Estat 23/1986, de 24 de desembre, modificada per la Llei 23/1991, de 15 d'octubre, per la qual s'estableixen les bases del règim jurídic de les cambres agràries.

La Llei estableix un àmbit territorial de les cambres modificant el sistema anterior, ja que reconeix exclusivament quatre cambres agràries que responen —encara que de forma temporal i mentre es mantingui la divisió territorial actual a cadascuna de les províncies de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona, i suprimeix l'anterior reconeixement de cambres a l'àmbit local i comarcal. Aquesta extinció es pot preveure difícilment i difícil, atesa la manca de criteris en la Llei per dur-la a terme, ja que la Llei només la preveu en la disposició addicional segona, carregada de dos bons principis però molt poc resolutiva i determinant.

Les cambres agràries són, en el sentit de la Llei, incorporacions de dret públic amb personalitat jurídica pròpia que disposen de plena capacitat d'obrar, que gaudeixen d'autonomia per a la seva gestió i per exercir les funcions i els serveis que la Llei els encomana. Aquesta capacitat i autonomia no impedeixen que estiguin sota el control i la tutela de l'Administració, en concret del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, i que, per tant, tots els seus actes tinguin la consideració d'actes administratius i quedin subjectes al dret administratiu, de

manera que seran susceptibles de recurs d'acord amb el que estableix la Llei de procediment administratiu.

Les cambres són considerades ens territorials en funció de la seva competència, la qual cosa determina que tinguin unes funcions pròpies, com són l'administració del seu patrimoni i dels recursos, l'actuació com a entitats de consulta i de col·laboració amb l'Administració en matèria d'interès agrari; a més, poden exercir les funcions que els delegui el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, la qual cosa els comporta, en conjunt, la consideració d'oficines públiques en relació amb les determinades matèries que tinguin delegades i, sobretot, que la seva autonomia sigui relativa, ja que la consideració d'entitats col·laboradores de l'Administració les fa força dependents.

En cap cas les funcions de les cambres agràries els atribueixen competències per desenvolupar activitats i assumir altres funcions diferents a les assenyalades i és per això que no poden realitzar activitats mercantils o industrials ni dur a terme activitats corresponents a altres entitats com ara els ens locals; tampoc no poden complir funcions de representació, reivindicació o negociació en nom i defensa dels interessos econòmics, socials, professionals i sindicals dels agricultors. En aquest sentit, l'existència de cambres agràries no limita mai ni la llibertat sindical ni el dret d'associació empresarial (art. 5 de la Llei).

Les cambres agràries són entitats associatives. Un cop adaptats els estatuts a les consideracions de la Llei i comprovada la seva adequació pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (art. 7), tindran uns òrgans de govern: el Ple i la Comissió Executiva. El Ple és l'òrgan sobirà de la cambra agrària i està format per

vint-i-cinc membres i és elegit per un període de quatre anys pels professionals del sector agrari. Principalment, li correspon l'aprovació dels estatuts de la cambra, l'elecció dels membres de la Comissió Executiva i la proclamació del president, l'aprovació de la memòria, el pressupost anual i la seva liquidació, disposar del patrimoni de l'entitat i exercir i desenvolupar les funcions establertes als estatuts (art. 11).

Per formar part de la cambra com a entitat associativa cal ser professional del sector agrari i la Llei estableix uns criteris per determinar quines persones poden considerar-se professionals d'aquest sector. Així, entén que són professionals de l'agricultura les persones físiques majors d'edat que, com a propietaris, arrendataris o parcers, o en qualsevol altre concepte, exerceixen activitats agrícoles, ramaderes o forestals; també es consideren com a tals els familiars, fins al segon grau de consanguinitat o afinitat, de les persones mencionades anteriorment, sempre que treballin de manera directa, personal i preferent en activitats agràries dins l'explotació familiar; igualment, les persones col·laboradores en una empresa familiar agrària; i, finalment, les persones jurídiques que tenen com a objecte exclusiu l'explotació agrícola, ramadera o forestal (art. 9).

La consideració com a professional del sector agrari permet la condició d'elector i d'elegible, excepte pel que fa a les persones jurídiques que no poden ser elegibles, ja que només els seus socis, membres directius, gerents o representants poden ser elegibles a títol individual (art. 8).

La Comissió Executiva és l'òrgan de gestió i administració de la cambra. La componen el president, el vice-president, el tesorero, el secretari i cinc vocals. Tots ells són elegits d'entre els integrants del Ple en votació separada i

secreta, essent el càrrec gratuït i no podent excedir del dels membres del Ple. El càrrec és incompatible amb l'exercici d'un càrrec públic o amb la condició de treballar al servei de l'Administració pública.

Si bé la representació legal de la cambra la té el President, es considera com a funció de la Comissió Executiva la representació de la cambra en l'exercici de totes les activitats necessàries per al compliment de les seves finalitats, com també dirigir i administrar l'entitat, gestionar i executar els acords presos pel Ple i qualsevol altra finalitat atribuïda pels estatuts o pel reglament.

La Llei reconeix un règim econòmic i uns recursos a les cambres, formats principalment per les rendes, els fruits, els interessos i els productes dels béns i els drets que constitueixen el seu patrimoni, i pel rendiment de la prestació de serveis, les contraprestacions derivades dels convenis i pels ajuts, les donacions, les herències i els llegats que puguin rebre provinents de persones físiques o jurídiques. Aquests recursos fan possible la independència econòmica de l'entitat i d'ells deriva la necessitat de dur a terme una memòria de la gestió econòmica juntament amb la d'activitats efectuades i la realització del pressupost corresponent. La Llei atribueix un cert caràcter privilegiat a les cambres quan els reconeix el benefici de justícia gratuïta i d'inembargabilitat.

Finalment, cal subratllar que la Llei dedica un capítol al procediment electoral, on s'estableix la necessitat de confeccionar un cens electoral i unes normes sobre administració electoral, candidatures i normativa supletòria i unes determinacions respecte a quan s'ha d'entendre com a més representativa una organització no professional que li dona un excessiu caràcter reglamentista.

Carles J. Maluquer de Motes i Bernet

Lleis promulgades a Catalunya entre setembre i desembre de 1993

- Llei 7/1993*, de 30 de setembre, de carreteres (DOGC 1807, 11-10-1993).
- Llei 8/1993*, de 30 de setembre, de modificació de la Compilació en matèria de relacions patrimonials entre cònjuges (DOGC 1807, 11-10-1993).
- Llei 9/1993*, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC 1807, 11-10-1993; correccions d'errades DOGC 1825, 24-11-1993).
- Llei 10/1993*, de 8 d'octubre, que regula l'accés a l'entorn de les persones amb disminució visual acompanyades de gossos pigall (DOGC 1809, 15-10-1993).
- Llei 11/1993*, de 22 d'octubre, de transferència de competències de les diputacions provincials a la Generalitat de Catalunya en matèria de joventut (DOGC 1815, de 29-10-1993).
- Llei 12/1993*, de 4 de novembre, de creació de l'Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre (DOGC 1820, de 12-11-1993).
- Llei 13/1993*, de 25 de novembre, d'adequació de la Llei 6/1989, del 25 de maig, en matèria de caixes d'estalvis (DOGC 1829, 3-12-1993).
- Llei 14/1993*, de 25 de novembre, de modificació del Decret legislatiu 1/1992, de 10 de febrer, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de cooperatives de Catalunya (DOGC 1829, 3-12-1993).
- Llei 15/1993*, de 28 de desembre, per la qual es crea el Centre de Telecomunicacions de la Generalitat de Catalunya (DOGC 1840, 31-12-1993).
- Llei 16/1993*, de 28 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 1994 (DOGC 1840, 31-12-1993; correcció d'errades DOGC 1858, 9-2-1994).
- Llei 17/1993*, de 28 de desembre, de cambres agràries (DOGC 1846, 14-1-1994).

2.2. DISPOSICIONS ADMINISTRATIVES DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

A cura de M. Eugènia Cuenca i Vicenç Aguado

Decret 187/1993, de 27 de juliol, de delegació de competències de la Generalitat en matèria de joventut a les comarques (DOGC 1779, de 4 d'agost de 1993).

Es deleguen potestats d'execució en matèria d'instal·lacions juvenils que atribueix la Llei d'instal·lacions destinades a activitats amb infants i joves, sens perjudici de les potestats d'execució exercides pels municipis.

Decret 182/1993, de 20 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de taxes i preus públics de la Generalitat de Catalunya (DOGC 1779, de 4 d'agost de 1993).

En el Reglament que s'aprova es regula: *a)* la liquidació i la recaptació; *b)* l'autoliquidació de la taxa pels serveis d'inspecció i control sanitari de carns duts a terme pel serveis oficials veterinaris; *c)* els ajornaments i els fraccionaments del pagament; *d)* la devolució dels ingressos indeguts i *e)* la inspecció.

Decret 179/1993, de 27 de juliol, pel qual es regulen les escoles de música i de dansa (DOGC 1779, de 4 d'agost de 1993).

S'estableixen els requisits que han de reunir aquestes escoles per la seva creació i autorització, així com el procediment que cal seguir. També es preveuen altres qüestions com és el seguiment de les activitats, a través de

memòries i inspeccions, així com la seva adscripció i el cessament d'activitats.

Decret 180/1993, de 27 de juliol, de modificació del calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu a Catalunya (DOGC 1779, de 4 d'agost de 1993).

Es regulen unes disposicions generals, els ensenyaments de règim general i el nombre màxim d'alumnes per aula.

Decret 181/1993, de 27 de juliol, pel qual s'estableix l'adequació dels concerts educatius vigents a la nova ordenació del sistema educatiu a Catalunya (DOGC 1779, de 4 d'agost de 1993).

Decret 188/1993, d'1 de juny, sobre els controls veterinaris i zootècnics de determinats animals vius i productes per a la realització del mercat interior comunitari (DOGC 1780, de 6 d'agost de 1993).

Es traslladen a la nostra legislació els requisits que envers la salut humana i animal figuren a la Directriu 90/425/CEE.

Ordre de 21 de juny de 1993, sobre cremes controlades en zones d'alta muntanya (DOGC 1780, de 6 d'agost de 1993).

Per realitzar les cremes controlades s'haurà d'estar en possessió de la cor-

responent autorització atorgada pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

Decret 201/1993, de 27 de juliol, de modificació del Decret 337/1988, de 17 d'octubre, de regulació i actualització d'indemnitzacions per raó de serveis a la Generalitat de Catalunya, i de revisió dels imports de determinades indemnitzacions (DOGC 1787, de 23 d'agost de 1993).

Es modifica el règim de competències per reconèixer i fixar el dret a la percepció d'assistències per la participació en tribunals i òrgans encarregats de la selecció de personal, o de la pràctica de proves per a l'exercici de professions o la realització d'activitats.

Ordre de 24 d'agost de 1993, per la qual es regula la facultat del gerent de l'Institut Català de la Salut d'establir contractes administratius (DOGC 1793, de 6 de setembre de 1993).

Decret 208/1993, de 27 de juliol, de desenvolupament del sistema informàtic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i de reestructuració de la Comissió de seguiment del Pla informàtic de la Generalitat de Catalunya (DOGC 1794, de 8 de setembre de 1993).

Aquest desenvolupament s'aconsegueix per mitjà de la realització de projectes en el camp de les tecnologies de la informació. Es regula la planificació com a instrument per garantir un desenvolupament coherent i coordinat del sistema informàtic.

Decret 209/1993, de 31 d'agost, pel qual s'estableix l'estructura orgànica de l'organisme autònom administratiu Institut Català de la Dona i es modifi-

quen els decrets que el regulen i l'organització i nomenclatura de la Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona (DOGC 1794, de 8 de setembre de 1993).

Decret 210/1993, de 27 de juliol, d'aprovació dels estatuts de l'Ens d'Abastament d'Aigua creat per la Llei 4/1990, de 9 de març, d'ordenació de l'abastament d'aigua a l'àrea de Barcelona (DOGC 1796, de 13 de setembre de 1993).

Aquest ens és una entitat de dret públic de la Generalitat amb personalitat jurídica pròpia que ajusta la seva activitat al dret privat i que es regeix per aquests estatuts i per la legislació general sobre empreses públiques que li és d'aplicació.

Decret 225/1993, de 28 de setembre, pel qual s'aproven els estatuts de la Universitat Pompeu Fabra (DOGC 1804, de 4 d'octubre de 1993).

Els Estatuts regulen: *a)* la naturalesa, fins i competències; *b)* l'organització acadèmica; *c)* els òrgans de govern i administració; *d)* professorat; *e)* personal d'administració i serveis; *f)* síndic de greuges; *g)* l'estudi i la recerca; *h)* els serveis universitaris; *i)* règim econòmic i patrimonial; *j)* règim jurídic; *k)* règim electoral; *l)* mocions de censura i qüestions de confiança als òrgans unipersonals de govern; *m)* reforma dels Estatuts.

Decret 222/1993, de 14 de setembre, pel qual s'estructura la Junta Arbitral de Consum de Catalunya (DOGC 1804, de 4 d'octubre de 1993).

La Junta Arbitral s'adscriu a la Direcció General de Consum i Disciplina del Mercat del Departament de Comerç, Consum i Turisme, i s'ocupa,

en l'àmbit del seu territori, de donar el suport tècnic i administratiu necessari al sistema arbitral en matèria de consum.

Decret 230/1993, de 6 de setembre, sobre exercici de les funcions d'inspecció i control en l'àmbit de la protecció del medi ambient (DOGC 1806, de 8 d'octubre de 1993).

L'exercici d'aquestes funcions públiques podran ser dutes a terme directament pel propi Departament de Medi Ambient, a través de societats participades o vinculades, i per les entitats públiques o privades degudament acreditades a les quals s'encomani. Es regulen els camps d'actuació, així com els sistemes de prestació del servei.

Decret 240/1993, de 14 de setembre, d'integració de la Generalitat de Catalunya en el Consorci per a la navegació i promoció turística de l'Ebre (DOGC 1809, de 15 d'octubre de 1993).

Aquest consorci, en el qual s'integra la Generalitat, està format també per la Diputació de Tarragona i els consells comarcals del Baix Ebre, el Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta. Es publiquen annexos els estatuts.

Decret 244/1993, de 14 de setembre, d'integració de la Generalitat de Catalunya en el Consorci Centre Internacional d'Investigació dels Recursos Costaners (DOGC 1812, de 22 d'octubre de 1993).

Aquest consorci, en el qual s'integra la Generalitat, està format també per la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i la International Federation of Institutes for Advanced Stu-

dies (IFIAS). Es publiquen annexos els estatuts.

Decret 245/1993, de 14 de setembre, d'aprovació dels estatuts de la Junta de Residus (DOGC 1812, de 22 d'octubre de 1993).

Aquesta Junta és una entitat de dret públic, amb personalitat jurídica pròpia, de les que preveu l'article 1.6 de l'estatut de l'empresa pública catalana.

Decret 248/1993, de 28 de setembre, sobre la redacció i l'aprovació dels plans d'ordenació de platges i dels plans d'usos de temporada (DOGC 1815, de 29 d'octubre de 1993).

Es regula el contingut i el procediment per aprovar els plans d'ordenació de platges, els quals tenen per finalitat l'ordenació dels usos i la distribució de les instal·lacions que s'hi permeten, de conformitat amb els principis generals d'utilització del domini públic previstos en la legislació vigent. També són objecte de regulació els plans d'usos de temporada, els quals tenen per finalitat establir les normes que permetin l'explotació dels serveis que hagin d'instal·lar-se en les platges durant la temporada d'estiu i que només exigeixin instal·lacions desmuntables. D'aquesta forma s'estableix el seu àmbit, contingut, distribució zonal, tramitació i aprovació, renovació i autoritzacions.

Decret 253/1993, de 8 d'octubre, pel qual s'estableix el procediment d'autorització i règim jurídic de les farmàcies (DOGC 1816, de 3 de novembre de 1993).

S'estableixen: a) disposicions generals; b) el procediment d'autorització; c) la revocació de l'autorització; d) el canvi de titularitat i tancament; e)

l'ordre de prioritats entre els farmacèutics sol·licitants; f) els requisits tècnico-sanitaris de la farmaciola i g) el funcionament de la farmaciola.

Decret 251/1993, de 13 de juliol, pel qual es crea el Consorci per a la Gestió dels Residus Urbans de la Segarra i se n'aproven els estatuts (DOGC 1818, de 8 de novembre de 1993).

Aquest consorci està integrat per la Generalitat i el Consell Comarcal de la Segarra.

Decret 269/1993, de 26 d'octubre, de modificació de diversos articles dels estatuts del Consorci del Circuit de Catalunya (DOGC 1820, de 12 de novembre de 1993).

Aquesta modificació adapta les normes relatives al funcionament dels òrgans de govern del Consorci i introdueix diversos aspectes relatius a les activitats pròpies de l'explotació del Circuit.

Ordre de 29 de setembre de 1993, sobre adjudicació de determinades tasques d'inspecció dins l'àmbit de la seguretat de vehicles automòbils a les entitats concessionàries del servei d'ITV (DOGC 1822, de 17 de novembre de 1993).

Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat (DOGC 1827, de 29 de novembre de 1993).

S'estableixen una sèrie de disposicions generals com són l'objecte i àmbit d'aplicació, els òrgans competents, la prescripció, les mesures cautelars i l'apreciació de delictes o faltes. Cal destacar la seva aplicació supletòria als ens locals en defecte total o parcial de

procediments sancionadors específics previstos en l'ordenament sectorial o en les ordenances locals, llevat de les matèries en les quals l'Estat té competència normativa plena. Es regulen els diversos tràmits del procediment sancionador que s'articulen entorn de la formulació d'un plec de càrrecs. Tanmateix, es preveu un procediment abreujat en el cas d'infraccions que s'hagin de qualificar com a lleus o quan els correspongui una sanció pecuniària inferior a 100.000 pessetes.

Decret 295/1993, de 24 de novembre, pel qual es regulen les activitats de campanyes juvenils, colònies, camps de treball, casals de vacances i rutes amb infants i joves menors de 18 anys (DOGC 1831, de 13 de desembre de 1993).

Es regulen, entre altres qüestions, les obligacions del responsable de l'activitat, com també el deure de notificar a la Secretaria General de la Joventut la realització de determinades activitats.

Decret 297/1993, de 26 d'octubre, d'integració de la Generalitat de Catalunya en el consorci Centre Català del Plàstic i d'aprovació dels seus estatuts (DOGC 1831, de 13 de desembre de 1993).

S'integren en aquest consorci la Generalitat, l'Ajuntament de Terrassa, la Universitat Politècnica de Catalunya i les associacions representats del sector del plàstic.

Decret 298/1993, de 8 d'octubre, de modificació del Decret 147/1987, de 31 de març, pel qual es regula l'activitat industrial i de prestació de serveis en els tallers de reparació de vehicles automòbils, dels seus equips i compo-

nents (DOGC 1832, de 15 de desembre de 1993).

S'actualitza la regulació existent que es concreta en els següents punts: *a)* conceptes i classificacions; *b)* condicions i requisits de l'activitat industrial; *c)* centres de diagnosi i dictàmens tècnics i *d)* competències, infraccions i sancions.

Decret 302/1993, de 9 de desembre, pel qual es modifica el Decret 226/1990, de 4 de setembre, sobre drets i deures dels alumnes dels centres de nivell no universitari de Catalunya (DOGC 1835, de 22 de desembre de 1993).

S'han introduït importants modificacions per tal d'agilitar i fer més efectiva la tramitació dels expedients disciplinaris. En aquest sentit, es revisen determinades conductes sancionables, com també les sancions previstes per aquestes i es preveu l'adopció de mesures cautelars, en supòsits excepcionals, per tal de garantir el bon funcionament dels centres docents.

Decret 303/1993, de 9 de desembre, d'aprovaçió de les normes provisionals de funcionament de la Universitat Rovira i Virgili (DOGC 1835, de 22 de desembre de 1993).

Aquestes normes provisionals regulen: *a)* naturalesa, principis, fins i competència; *b)* estructura de la Universitat i *c)* òrgans de govern provisional de la Universitat.

Decret 313/1993, de 24 de novembre, sobre organització i competències per a la contractació dels subministraments dins l'Administració de la Generalitat (DOGC 1838, de 29 de desembre de 1993).

Les decisions sobre centralització de les contractacions i sobre homologació de subministraments correspon a la Junta superior de subministraments i a la Comissió central de subministraments, mentre que són els secretaris generals de cada departament, els competents per a les contractacions pròpies de cadascun d'ells.

2.3. DICTÀMENS DEL CONSELL CONSULTIU DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

A cura d'Esther Andreu i Fornós

Dictamen núm. 189, en relació amb el dictamen de la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local i les esmenes i els vots particulars reservats per defensar en el ple sobre el projecte de llei de creació del municipi de Badia per segregació de part dels termes municipals de Barberà del Vallès i de Cerdanyola del Vallès

Sol·licitants:

La Mesa del Parlament, a instància dels grups parlamentaris d'Iniciativa per Catalunya, i d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Ponent:

Robert Vergés i Cadanet.

Recensió dels fonaments:

Fonament I:

En aquest primer fonament el Consell fa un resum del projecte de llei sotmès al seu dictamen destacant-ne els seus trets bàsics o essencials.

Fonament II:

Per tal de dictaminar sobre l'adequació al bloc constitucional del projecte de llei sotmès al seu dictamen, el Consell tracta en primer lloc del marc competencial en el qual s'inscriu l'actuació legislativa del Parlament de Catalunya i, en segon lloc, detalla la regulació estatal i autonòmica que cal tenir en compte per pronunciar-se sobre l'adequació constitucional i estatutària de l'esmentat projecte.

Pel que fa al primer dels aspectes esmentats, el Consell recorda que malgrat que l'EAC atribueix a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de règim local, i més concretament, i també la relativa a les «alteracions» dels termes municipals i topònims, aquestes competències no s'han d'entendre com a competències exclusives incondicionades en favor de la Generalitat. En el primer cas, el Consell recorda que malgrat que l'article 149.1 CE no reserva específicament a l'Estat cap competència en matèria de règim local o equivalent, aquesta competència autonòmica s'ha d'exercir sens perjudici d'allò que disposa el número 18 d'aquest mateix article que, d'acord amb la doctrina establerta pel Tribunal Constitucional, habilita l'Estat «*para establecer las bases no sólo en relación a los aspectos organizativos o institucionales sino también en relación a las competencias de los entes locales constitucionalmente necesarios*». (STC 32/1981; 76/1983; 27/1987 i 214/1989). En el segon cas, el Tribunal Constitucional ha dit igualment que l'Estat té la competència per establir els criteris bàsics als quals s'hauran d'ajustar les comunitats autònomes en regular a les seves

lleis de règim local les alteracions de termes municipals (STC 214/1989).

Pel que fa al segon aspecte tractat en aquest fonament, el Consell destaca que dins d'aquest «marc competencial, l'Estat aprovà a l'any 1985, la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, i un any més tard, el Reial decret legislatiu 781/1986, de 18 d'abril, pel qual s'aprovà el text refós de les disposicions legals vigents en matèria de règim local, aquest darrer tan sols parcialment bàsic, en els termes de la seva disposició final setena. Per la seva part el Parlament de Catalunya aprovà, l'any 1987, la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya i també que «el nucli de la regulació bàsica estatal pel que fa a la creació de nous municipis així com a l'alteració de termes municipals es conté a l'article 13 de la Llei 7/1985», regulació que, malgrat incidir en una competència eminentment autonòmica com és la d'organització territorial, ha estat reconeguda com a bàsica pel Tribunal Constitucional, en la ja esmentada Sentència 214/1989, de 21 de desembre.

«La Llei 8/1987, de 18 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya, recull els requisits esmentats en els articles 15 i 16 i preveu, a continuació, el procediment que s'haurà de seguir per portar a terme l'alteració dels termes municipals (articles 17 a 19). Tant el procediment com els requisits necessaris per crear un nou municipi a conseqüència d'una segregació van ser desenvolupats pel Decret 140/1988, de 24 de maig, pel qual s'aprovà el Reglament de demarcació territorial i població dels ens locals.

A l'efecte del dictamen que ens ocupa cal destacar que tant l'article 18.2 de la Llei 8/1987, com l'article 26 del Decret 140/1988, preveuen que en el cas que l'expedient hagi estat iniciat d'ofici pel Departament de Governació o a instància

d'un consell comarcal, l'alteració dels termes s'ha d'aprovar per llei del Parlament si en el tràmit d'informe hi formulen oposició un, o més d'un, dels municipis afectats».

Fonament III:

En aquest fonament, i després d'haver constatat que la Generalitat ha optat en la seva Llei 8/1987 per establir uns principis generals per a la creació de nous municipis i deferir la tramitació i aprovació de l'expedient a l'Administració autonòmica, amb l'excepció de l'exigència de l'aprovació per llei de l'expedient de creació del nou municipi quan s'hagués formulat oposició d'un o més d'un dels municipis afectats, el Consell es pronuncia per la constitucionalitat d'aquesta, fins i tot «si per la creació d'un nou municipi i per les circumstàncies singulars que la fan necessària, s'opta per la promulgació d'una llei que modifiqui algun dels preceptes de la Llei 8/1987 i dels reglaments que la despleguin, sempre que, com hem repetit, es respectin les prescripcions bàsiques estatals». Tot seguit, i per tal de completar la seva argumentació, el dictamen fa referència al fet que el projecte de llei sobre el qual dictamina s'inclou dins l'àmplia categoria de lleis no generals i recorda que «l'existència de lleis singulars és prevista pel Tribunal Constitucional com una excepció al principi de la generalitat de la llei, sempre que la seva promulgació sigui justificada per una situació excepcional legalment singular, essent el seu cànon de constitucionalitat, la raonabilitat i proporcionalitat d'aquesta al supòsit de fet sobre el qual es projecta. Segons aquest principi —continua dient el Tribunal—, la llei singular tan sols serà compatible amb el principi d'igualtat quan la singularitat de la situació resulti immediatament dels fets, de tal manera que el supòsit de fet

de la norma sigui donat per aquests i tan sols resti al legislador establir les conseqüències jurídiques necessàries per assolir la finalitat que es proposa (STC 166/1988, de 19 de desembre).

D'aquesta doctrina hom pot extreure la conclusió que per pronunciar-se sobre la constitucionalitat d'una llei singular s'ha d'analitzar el supòsit de fet que la llei regula, per tal d'esbrinar si resta justificada l'excepcionalitat de la norma».

Seguidament analitza el supòsit de fet que ens ocupa i arriba a la conclusió que el aquest compleix els requisits que segons el Tribunal Constitucional justifica la promulgació d'una llei singular.

Fonament IV:

En aquest fonament el dictamen examina si el projecte de llei compleix els requisits substancials o bàsics continguts en l'article 13 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, i fa les constatacions següents:

«A) Han estat observats els requisits d'audiència als municipis afectats i de dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, així com el d'informe de la Comissió de Delimitació Territorial (article 13.1 LRBRL i 14.1 d) de la Llei municipal de Catalunya).

»B) En relació a la comunicació amb l'Administració de l'Estat, igualment es desprèn que la mateixa s'ha efectuat en temps oportú».

»C) Pel que fa a l'exigència que la creació de nous municipis es faci sobre la base de nuclis de població territorialment diferenciats, i tenint en compte, d'una banda, que el Tribunal Constitucional considera respectada aquesta exigència sempre que la població del nou municipi «venga a constituir efectivo núcleo de población» (STC 214/1989) i, de l'altra, les característiques especials de Ciutat Badia, el Consell conclou que tampoc en aquest supòsit no es contradia el precepte bàsic.

»D) L'article 3 del projecte, quan disposa que «el nou municipi finançarà els serveis que segons la legislació vigent li correspon prestar», dóna compliment a l'exigència que el nou municipi compti amb recursos suficients per al compliment de les competències municipals. Tampoc la previsió feta per la disposició transitòria tercera del text objecte del dictamen (que estableix que l'administració de la Generalitat es farà càrrec per un període de deu anys del finançament dels serveis no obligatoris existents actualment i prestats fins al moment per la Mancomunitat) vulnera aquesta exigència, en vincular «aquest finançament extraordinari als serveis no obligatoris ja existents i prestats fins ara per la Mancomunitat» atès que, *a sensu contrario*, els serveis mínims o obligatoris seran finançats, d'acord amb l'article 3 del projecte, pel nou municipi amb els ingressos ordinaris. Per reforçar la seva argumentació, el Consell recorda que «l'article 105.2 de la Llei reguladora de les hisendes locals 39/1988, de 28 de desembre, preveu l'existència d'aquells altres recursos que estableixi la llei, previsió que es reitera a l'article 181 de la llei municipal i de règim local de Catalunya. De fet, el mateix Tribunal Constitucional, a la Sentència 4/1981, de 2 de febrer, ja va afirmar que:

“La Constitución no garantiza a las Corporaciones Locales una autonomía económico-financiera en el sentido de que dispongan de medios propios —patrimoniales y tributarios— suficientes para el cumplimiento de sus funciones, lo que dispone es que estos medios serán suficientes, pero no que hayan de ser en su totalidad propios...”».

E) Les disposicions transitòries tercera i sisena del projecte asseguren el compliment de la darrera exigència bàsica, consistent en el fet que la creació del nou municipi no representi una disminució

en la qualitat dels serveis que s'estaven prestant. Malgrat el que s'acaba de dir, l'apartat dos de la disposició transitòria tercera planteja el dubte de si en diferir el finançament futur dels serveis no obligatoris existents actualment i prestats fins ara per la Mancomunitat a una partida pressupostària, l'aprovació de la qual depèn de la voluntat del Parlament, no es garanteix suficientment l'exigència bàsica de l'article 13.2 de la LRBRL. Pel que fa a aquesta qüestió, el Consell es manifesta en els termes següents: «aquesta exigència que les obligacions de pagament imposades a l'Administració es concretin en les corresponents partides pressupostàries, és pràctica corrent en molts textos legals. Per altra part, hem de recordar aquí la doctrina del Tribunal Constitucional exposada a la seva Sentència 146/1986, de 25 de novembre:

«... De la misma manera, las correspondientes partidas de las Leyes de Presupuestos Generales del Estado no desempeñan otra función que la mera dotación económica para la actividad estatal en la materia, que no predeterminan ni crean, sino que aplican en la medida en que le haya sido reconocida a aquél la respectiva competencia, y, por tanto, remiten a las normas que lo hayan hecho, que serían las verdaderamente habilitantes. Como ha afirmado nuestra STC 63/1986, de 21 de mayo, «dicho análisis ha de tener presente, como punto de partida, la distinción entre la fuente jurídica de gasto público, normalmente la Ley de Presupuestos y la de las obligaciones del Estado. Los créditos consignados en los estados de gastos de los Presupuestos Generales no son fuente alguna de obligaciones; sólo constituyen autorizaciones legislativas para que, dentro de unos determinados límites, la Administración del Estado pueda disponer de los fondos públicos necesarios para hacer frente a sus obligaciones. La fuente de éstas debe buscarse fuera de dichas consignaciones presupuestarias, ya sea en la Ley, ya en los negocios jurídicos o en los actos o hechos que,

según Derecho, las generen, tal como señala el art. 42 de la Ley General Presupuestaria...»

«F) L'article 4 del Projecte pot inserir-se també en l'exigència bàsica que la creació del nou municipi no suposi una disminució en la qualitat dels serveis que es venien prestant.»

Fonament V:

En aquest fonament el dictamen considera si els preceptes del projecte són respectuosos amb el principi d'autonomia municipal. Concretament, pel que fa a la previsió feta per la disposició transitòria novena, de la que podria deduir-se que la dissolució de la Mancomunitat Intermunicipal Barberà del Vallès—Cerdanyola del Vallès (Ciutat Badia) té efectivitat per obra de la llei de la Generalitat, la qual cosa seria contrària a l'autonomia municipal tal com l'ha entès el Tribunal Constitucional (STC 214/1989) i l'article 44 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, de caràcter bàsic i també els articles 113 i 114 de la LMRLC. En efecte, mentre la creació d'un nou municipi pot establir-se per llei de la Generalitat, les decisions de crear i dissoldre mancomunitats intermunicipals correspon com a principi general a la competència dels municipis interessats.

Tanmateix, el Consell considera que «la referència que fa l'esmentada disposició transitòria a la dissolució de la Mancomunitat adoptada d'acord amb la legislació vigent de règim local permet interpretar que els acords intermunicipals per a la dissolució de la Mancomunitat ja s'hauran adoptat en el moment de la creació del nou municipi —el de l'entrada en vigor de la llei— i que, per tant, la disposició únicament pretén establir una plena continuïtat entre l'antiga i la nova entitat.

Dins del mateix criteri d'anàlisi considerem respectuós amb l'autonomia municipal el text de la disposició transitòria quarta, tota vegada que les aportacions econòmiques que han de realitzar els ajuntaments de Barberà del Vallès i Cerdanyola del Vallès, per al desenvolupament urbanístic del municipi de Badia, es remetent als acords adoptats per les respectives corporacions i, si escau, amb l'Ajuntament de Badia.»

Conclusió:

El dictamen de la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local del Parlament de Catalunya sobre el projecte de llei de creació del municipi de Badia per segregació de part dels termes municipals de Barberà del Vallès i de Cerdanyola del Vallès, com també les esmenes i els vots particulars reservats per defensar en el Ple són adequats a l'ordre constitucional i estatutari.

